

[Gert Petersen]

nes, at folketinget må tilkendegive sin utilfredshed hermed og så i øvrigt naturligvis sørge for, at flertallets vilje i dette ting også manifesteres, når det kommer til den endelige afstemning i plenarforsamlingen.

Jeg vil godt sige et par ord om sagens realiteter, de to resolutionsforslag, og her må jeg selvfølgelig sige, at jeg til en vis grad er taknemmelig over for regeringen, for det er såmænd første gang i det danske folkets historie, at vi har lejlighed til at drøfte to meget, meget afgørende nedrustningsskridt eller i hvert fald en fastfrysning og et meget, meget afgørende nedrustningsskridt. Jeg har ikke været ude for før, at det har kunnet sættes på dagsordenen herinde, og det har regeringen på sin vis ufrivilligt æren for.

Forslaget om at fastfryse det nuværende niveau af atomvåben, standse alt, hvad der hedder afprøvning af atomvåben og af fremføringsmidler til atomvåben, al produktion af atomvåben osv., er i virkeligheden oprindeligt et forslag, der blev stillet af USA. Første gang var i 1964, på et tidspunkt da USA havde fat i den lange ende og var klart overlegen, da stillede den amerikanske regering et sådant forslag om en fastfrysning. Det blev ikke gentaget senere. Det blev dog gentaget af den amerikanske kongres, nemlig af senatet, som i 1969 opfordrede præsidenten til at genfremsætte det over for Sovjetunionen, men han gjorde det ikke.

Fra den tid foreligger der også en amerikansk kongreserklæring – jeg skal vende tilbage til den, hvis det er nødvendigt – om, hvor nemt det er at kontrollere en fastfrysning af atomvåben og deres fremføringsmidler, men siden da har der været tavshed fra den amerikanske regerings og lovgivningsmagts side.

Fra Sovjetunionens side tog man sagen op i 1976 i en forholdsvis vag form, senere mere præcist. Men sin virkelige renaissance i den vestlige offentlighed fik fastfrysningstanken i 1981 i USA, hvor der opstod en meget bred folkebevægelse, som så at sige til sidst skyllede ind i selve kongressen, hvor to senatorer, Kennedy og Hatfield, fremsatte et efterhånden meget berømt forslag om en sådan fastfrysning. Fastfrysningssideen udspringer af spørgsmålet: hvor meget er nok? Der er vel 25.000–30.000 atomsprængladninger, strategiske og taktiske, på USAs side og 20.000–25.000 på Sovjetunionens side. Der er

alt i alt ophobet en sprængkraft, der svarer til cirka en million Hiroshimabomber. Skulle det egentlig ikke være nok?

Bare de 15 amerikanske Poseidon-u-både overlever et angreb, som ødelægger alle de landbaserede, flybaserede amerikanske atomvåben og også de øvrige søbaserede amerikanske atomvåben, kan de affyre 2.500 strategiske sprængladninger mod Sovjetunionen og tilintetgøre 800 store byer, som det fremgår af et krigsspil, man har gennemført. Derfor kræver man stop for yderligere oprustning, og man kræver forhandlinger om nedskæring, men altså et stop, som indledes samtidig med forhandlingerne.

Når man vil have dette stop, er det også for at undgå den kaprustning, som ledsagede forhandlingerne under SALT I og SALT II. Da man begyndte på de såkaldte rustningsbegrænsningsforhandlinger, var der 3.000 strategiske sprængladninger – det er dem, der kan bevæge sig 5.000–6.000 km og derover – og da man sluttede disse rustningsbegrænsningsforhandlinger og satte underskrift under, var der 17.000 sådanne sprængladninger. Det er det, vi ikke skal have gentaget under de nuværende START-forhandlinger. Og for det andet stiller man naturligvis kravet for at demonstrere, at nu må dette vanvid stoppe. Baggrunden for fastfrysningen er nu den gunstigst mulige, siger den svensk-mexicanske resolution, fordi der er nogenlunde balance, når det drejer sig om atomvåben, mellem USA og Sovjetunionen; ingen bliver overlegen på grund af en fastfrysning. Men USAs nuværende regering vil ikke.

Det vil derimod en stor hjemlig opposition i USA, der består af millioner af græsrodder plus senatorer som Kennedy, tidligere CIA-chefen som Colby, tidligere admiraler som Noel Gaylor, grundlæggeren af den u-bådsflåde, jeg lige talte om, tidligere nedrustningsministre som Warnke, og det er denne opposition i USA, vi skal støtte ved vores stemmeafgivning i De Forenede Nationer.

Hvad den rumænske resolution angår, er der to elementer, der umiddelbart svarer til dagsordenen af 26. maj: forhandlingerne skal forlænges, og der må ikke ske nogen udstationering. Men så er der et tredje element, som går videre, som opfordrer til nedskæring, mens der forhandles. Dette element er også klart adresseret til Sovjetunionen. Der er ingen tvivl om, at en vis ensidig sovjetisk